

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **L. A.**
zastoupená advokátem Mgr. et Mgr. Markem Čechovským
se sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2022, č. j. MV-186050-4/SO-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 19. 9. 2022, č. j. OAM-5818-20/TP-2022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

2. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala dne 12. 4. 2022 žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (dále jen „žádost“). Správní orgán I. stupně zaslal dne 4. 5. 2022 žalobkyni výzvu k odstranění vad žádosti (dále jen „výzva“), v níž mimo jiné uvedl, že doklady přiložené k žádosti nebyly pro účely § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců dostačující a že nebyl doložen potřebný doklad potvrzující zájem České republiky na trvalém pobytu žalobkyně ze strany dotčených institucí.
3. Správní orgán I. stupně žádost prvostupňovým rozhodnutím zamítl, protože neshledal zájem České republiky na trvalém pobytu žalobkyně ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Udělení povolení k trvalému pobytu dle tohoto ustanovení musí být odůvodněno výjimečnými skutečnostmi. S ohledem na zájem České republiky lze takové důvody spatřovat zejména ve významných účstech v oblasti vědeckého výzkumu, pro Českou republiku významných ekonomických aktivitách a dalších obdobných činnostech, které jsou deklarovány významnými představiteli orgánů státní správy. K tomu citoval z důvodové zprávy k zákonu č. 161/2006 Sb. (dále jen „důvodová zpráva“), který mimo jiné novelizoval § 66 zákona o pobytu cizinců. Situace v zemi původu žalobkyně a její vztah k tamnímu režimu v tomto smyslu nemůže založit zájem České republiky na jejím trvalém pobytu, jenž by musel být úzce spjat s jejími osobními vlastnostmi či dovednostmi. Takový přínos (deklarovaný orgány státní správy či jejich významnými představiteli) žalobkyně nedoložila. Správní orgán I. stupně dal žalobkyni za pravdu v tom, že Česká republika má a měla by mít zájem na ochraně základních lidských práv a svobod. Těžko však lze tvrdit, že nutným prostředkem takové ochrany je udělení povolení k trvalému pobytu (jeho neudělením nedojde k porušení mezinárodních závazků či ohrožení života a zdraví žalobkyně). Správní orgán I. stupně současně poukázal na možnost řešit pobytovou situaci žalobkyně postupem dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Ve vztahu k nařízení vlády č. 200/2022 Sb., o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech žalovaný uvedl, že stanovuje i výjimky z nepřijatelnosti, přičemž jedna z nich se týká povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Ohledně posouzení přiměřenosti s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu žalovaný konstatoval, že nepřiměřeným zásahem by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. To ale není případ žalobkyně, jíž pouze nebylo uděleno nejvyšší pobytové oprávnění. Žalobkyně má možnost řešit svou pobytovou situaci na území České republiky i jiným (standardním) způsobem, a ona ani její rodinní příslušníci tedy nejsou zbaveni možnosti vést společný rodinný život.
4. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto. Žalovaná se v jeho odůvodnění ztotožnila s výkladem pojmu „*v zájmu České republiky*“ provedeným správním orgánem I. stupně. Ač je výčet důvodů v důvodové zprávě demonstrativní, zákonodárce ve všech případech zmínil orgán či organizaci navázanou na stát. Právě představitelé státu, státní organizace či státní orgány totiž mohou nejlépe zhodnotit, co je v zájmu státu. Měla-li žalobkyně obavy z návratu do vlasti, mohla postupovat dle zákona o azylu. Situace v zemi původu žalobkyně neodůvodňuje zvláštní zájem České republiky na jejím pobytu. Žalobkyně tedy nedoložila výjimečné či naléhavé skutečnosti vyžadující udělení trvalého pobytu ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Ohledně přiměřenosti dopadů prvostupňového

rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně se žalovaná ztotožnila s hodnocením správního orgánu I. stupně.

II. Obsah žaloby

5. V prvním žalobním bodě žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Je toho názoru, že žalovaná v podstatě zopakovala argumentaci správního orgánu I. stupně a s jejími námitkami se nevypořádala. Konkrétně v tomto směru poukázala na odvolací námitku zpochybňující odkaz na žádost o udělení mezinárodní ochrany a námitku zásahu do soukromého a rodinného života.
6. Ve druhém žalobním bodě žalobkyně namítla, že není pravdou, že by zájem České republiky mohl být naplněn pouze přínosem pro Českou republiku. Poukázala na příkladný výčet v důvodové zprávě a na výklad pojmu „zájem České republiky“ dle § 16 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním občanství“). Správní orgány daný pojem interpretovaly a aplikovaly nesprávně. Žalovaná nadto vycházela z nesprávných skutkových zjištění, jelikož žalobkyně do České republiky nepřicestovala v roce 2020, ale na počátku válečného konfliktu v roce 2022. Žalobkyně odmítla odkaz správních orgánů na žádost o mezinárodní ochranu a poukázala na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č. j. 57 A 3/2021-51 s tím, že možnost žádat o mezinárodní ochranu nezbavuje správní orgány povinnosti zhodnotit žádost v režimu zákona o pobytu cizinců. Nesouhlasila ani s tvrzením, že má použít jiný (standardní) postup. Žalobkyně požádala o dlouhodobé vízum dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ale správní orgán I. stupně tuto žádost zamítl s odkazem na existenci dlouhodobého víza dle § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, které je vázáno na osud žádosti. Jedná se tedy o argumentaci v kruhu a přepjatý formalismus. Správní orgány ignorovaly širší okolnosti případu žalobkyně.
7. Dle třetího žalobního bodu byla žalobkyně chybně poučena ve výzvě, kterou ji správní orgán I. stupně vyzval k doložení osvědčení zájmu České republiky vydaného Ministerstvem zahraničních věcí ve smyslu usnesení vlády ze dne 30. 3. 2022, č. 254, neboť toto usnesení se týkalo žádostí podávaných na zastupitelských úřadech. Pokud správní orgán I. stupně trval na úzkém výkladu pojmu zájem České republiky, měl v tomto směru výzvu formulovat.
8. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobkyně namítla nepřiměřenost napadeného rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejích rodinných příslušníků, a dále rozpor s čl. 8 odst. 2 Úmluvy, resp. ve vztahu k její vnučce též s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Vycestování, k němuž bude žalobkyně neudělením povolení k trvalému pobytu nucena, je s ohledem na její tvrzení, předložené důkazy a válečný konflikt nepřiměřené.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí. Má za to, že se přezkoumatelným způsobem vypořádala se všemi odvolacími námitkami žalobkyně a z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, jakými úvahami se řídila. Žádost byla posouzena v souladu se zákonem.

IV. Ústní jednání před soudem

10. Jednání ve věci se uskutečnilo dne 25. 1. 2024. Účastníci řízení na jednání setrvali na svých dosavadních procesních stanoviscích. Soud při jednání zamítl návrhy žalobkyně na doplnění

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

dokazování článkem ČT Sport ze dne 2. 10. 2023 s názvem „X“, rozhodnutím žalované ze dne 23. 11. 2023, č. j. MV-166442-4/SO-2023 a usnesením Velvyslanectví České republiky v Moskvě ze dne 2. 10. 2023, č. j. 1776-1/2022-MOSKKO. Soud dospěl k závěru, že pro rozhodnutí věci zcela postačuje obsah správního spisu.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterými je dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vázán, přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
12. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
13. Dle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci
 - a) který o vydání tohoto povolení žádá z humanitárních důvodů, zejména
 1. je-li manželem azylanta a manželství vzniklo před vstupem azylanta na území,
 2. je-li nezletilým dítětem azylanta nebo dítětem, které je závislé na péči azylanta, pokud nepožádá o udělení azylu, nebo
 3. byl-li v minulosti státním občanem České republiky,
 - b) který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele,
 - c) na jeho žádost, pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky, nebo
 - d) který o vydání tohoto povolení žádá jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je-li důvodem žádosti společné soužití těchto cizinců na území.
14. Dle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle § 68.
15. Dle § 16 odst. 1 zákona o státním občanství ministerstvo může udělit státní občanství České republiky žadateli, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt a udělení státního občanství České republiky by bylo významným přínosem pro Českou republiku z hlediska vědeckého, vzdělávacího, kulturního, sportovního, slouží k plnění mezinárodních závazků České republiky nebo účelům humanitárním, nebo je v jiném státním zájmu. Žadatel nemusí splňovat podmínky stanovené v § 14, s výjimkou podmínky stanovené v § 14 odst. 3.
16. Dle § 16 odst. 2 zákona o státním občanství žadatel předloží doklad, který mu byl vystaven některým z ministerstev či jiným ústředním správním úřadem, Kanceláří prezidenta republiky, veřejnou nebo státní vysokou školou, nebo veřejnou výzkumnou institucí, a který osvědčuje důvod pro udělení státního občanství České republiky podle odstavce 1; žadatel nepředkládá doklad uvedený v § 19 písm. g) ani doklady podle § 20.
17. K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí soud uvádí, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

přezkoumat. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů však musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76).

18. Povinnost orgánů veřejné moci řádně odůvodnit svá rozhodnutí nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Správní orgán může na určitou námitku reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, tím se s námitkami účastníka řízení vždy – minimálně implicitně – vypořádá. Absence odpovědi na ten či onen argument v odůvodnění tak bez dalšího nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Podstatné je, aby se orgán veřejné moci vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009 č.j. 9 Afs 70/2008-13 či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). Není proto nepřezkoumatelným rozhodnutí, v jehož odůvodnění orgán veřejné moci prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Tak tomu bylo i v posuzovaném případě. Napadené rozhodnutí bylo dostatečně a srozumitelně odůvodněno a žalovaná se v něm náležitě vypořádala se všemi základními námitkami žalobkyně.
19. Pokud jde o argumentaci správního orgánu I. stupně odkazující žalobkyni na možnosti řešení její situace dle zákona o azylu, jednalo se pouze o podpůrnou argumentaci předeštějící žalobkyni možnosti jejího dalšího postupu (stěžejní část argumentace spočívala ve výkladu pojmu „zájem České republiky“ a jeho aplikace). Související odvolací námitku (v podobě odkazu na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 10. 2021, č. j. 57 A 3/2021-51 a na něj navazující argumentaci) zpochybňující právě tuto podpůrnou úvahu či „doporučení“ dalšího postupu tedy nelze považovat za základní, a pokud se s ní žalovaná výslovně nevypořádala, nezpůsobuje to ve světle výše zmíněné judikatury nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
20. Z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žalovaná (podobně jako správní orgán I. stupně) ve vztahu k přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života a souladu rozhodnutí s článkem 8 Úmluvy zaujala postoj, že s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71 by zásahem mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva. V případě žalobkyně však taková situace nenastala, jelikož měla možnost svou pobytovou situaci na území České republiky řešit i jiným způsobem. Zjevně s ohledem na tuto úvahu žalovaná nepovažovala za nutné dále blíže hodnotit konkrétní okolnosti rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích rodinných příslušníků. Takováto úvaha je plně přezkoumatelná a soud k posouzení zákonnosti daného postupu správního orgánu odkazuje na vypořádání čtvrtého žalobního bodu.
21. Skutečnost, že se žalovaná do značné míry ztotožnila se závěry správního orgánu I. stupně, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2007, č. j. 62 Ca 20/2006-65 nebo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 3 As 59/2020-68). Námitky obsažené v prvním žalobním bodě tudíž soud neshledal důvodnými.

22. Ve vztahu k námitkám obsaženým ve druhém žalobním bodě je podstatné, že žalobkyně podala žádost o povolení k trvalému pobytu dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Jádrem sporu představuje výklad v tomto ustanovení užitého pojmu „zájem České republiky“, resp. to, zda je trvalý pobyt žalobkyně v zájmu České republiky. Soud souhlasí s hodnocením správních orgánů obou stupňů, že v posuzovaném případě nebyla tato podmínka naplněna. Správní orgány svůj výklad opřely mimo jiné o důvodovou zprávu, v níž se uvádí, že *„trvalý pobyt z důvodu zájmu České republiky bude povolován zejména v případech, kdy tak stanoví vláda (např. souhlas s přesídlením určité skupiny cizinců) nebo, pokud zájem na povolení trvalého pobytu bude v konkrétním případě potvrzen orgánem státní správy. Jedná-li se o významného odborníka, může být zájem na povolení trvalého pobytu potvrzen rovněž státní organizací v oblasti vědy, výzkumu a vývoje.“* K tomu soud považuje za vhodné citovat z rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 Azs 371/2017-54, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že *„§ 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců míří na situace, při kterých je pobyt cizince na území České republiky v jejím zájmu typicky z důvodu významného vědeckého, kulturního či např. sportovního přínosu, nikoli z důvodu umožnění pokračování společného rodinného soužití na území. Takový důvod může být v určité výjimečné situaci podřazen právě pod jiné důvody hodné zvláštního zřetele, ale nesvědčí pro právní kvalifikaci žádosti podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. To ostatně potvrzuje i důvodová zpráva“*. Soud neshledává důvod se od právě citovaného výkladu § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců jakkoliv odchýlit. Užil-li Nejvyšší správní soud slovo „typicky“, jednalo se nepochybně o snahu neopomenout jiný (ale v daném kontextu podobný) než vědecký, kulturní či sportovní přínos České republiky, případně též (s ohledem na výše citované znění důvodové zprávy, v níž je kladen důraz na vyjádření zájmu České republiky vládou či jiným státním orgánem) odpovídajícím způsobem deklarovaný zájem České republiky. O takové okolnosti se však v případě žalobkyně nejedná.
23. Žalobkyně naplnění zájmu České republiky na jejím trvalém pobytu v podstatě spatřuje v zájmu na dodržování mezinárodních závazků, které nejsou ze strany ruského režimu i s ohledem na válečný konflikt na Ukrajině respektovány, jelikož v případě návratu žalobkyně do Ruské federace by jí jakožto kritičce tamního režimu hrozilo nebezpečí, které žalobkyně spatřuje v porušení mezinárodně zaručených lidských práv, ohrožení zdraví, nemožnosti vycestovat za rodinou apod. Žalobkyniní uváděné okolnosti svou povahou odpovídají humanitárním důvodům (k tomuto pojmu blíže viz bod 35 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2022, č. j. 2 Azs 190/2022-26), na něž však pamatuje návětí § 66 odst. 1 písm. a) (v něm konkrétněji uvedené body představují pouze příkladný výčet), případně písm. b) zákona o pobytu cizinců. Pokud by soud nyní vyslovil, že žalobkyniní uváděné důvody naplňují podmínky dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, byl by tím v podstatě popřen účel § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jelikož ten by byl zkonsumován právě v důsledku širokého výkladu pojmu „zájem České republiky“, a uvedené ustanovení by se tak stalo nadbytečným. Takový závěr není s ohledem na systematický výklad § 66 odst. 1 zákona a koncept racionálního zákonodárce přijatelný. Soud k tomu dodává, že tímto v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o případné žádosti žalobkyně podle § 66 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona o pobytu cizinců.
24. Ani poukaz žalobkyně na § 16 odst. 1 zákona o státním občanství soud nepovažuje za přílehlavý. Dotčené ustanovení zakotvuje podmínky pro udělení státního občanství, což je povahově jiný institut než trvalý pobyt. Kromě toho jedním z předpokladů získání státního občanství je povolený trvalý pobyt. Výčet daných hledisek (státních zájmů) je tak v § 16 odst. 1 zákona o státním občanství formulován v rámci zcela odlišném od toho v § 66 odst.

1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Nadto nelze přehlédnout § 16 odst. 2 zákona o státním občanství, který k osvědčení důvodu pro udělení státního občanství požaduje předložení dokladu vystaveného některou z vyjmenovaných státních či veřejných institucí (podobně jako o tom hovoří důvodová zpráva ve vztahu k § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců).

25. Soud souhlasí se žalobkyní v tom směru, že možnost podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany sama o sobě nezabývá správní orgány povinností zhodnotit, zda dané skutkové okolnosti naplňují podmínky pro udělení pobytového oprávnění v režimu zákona o pobytu cizinců. Soud však nemá za to, že by správní orgány v nyní projednávaném případě zaujaly odlišný postoj. Správní orgány se v rozhodnutích obou stupňů důkladně zabývaly posouzením toho, zda žalobkyní tvrzené a doložené skutečnosti naplňují požadavky pro udělení trvalého pobytu dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Nelze tedy tvrdit, že by se snad její žádostí odmítly věcně zabývat s odkazem na možnost udělení mezinárodní ochrany. Poukazy na zákon o azylu či mezinárodní ochranu správní orgány zjevně uvedly v souvislosti s obavou žalobkyně z návratu do své vlasti a s tím souvisejícím deklarovaným zájmem na dodržování mezinárodních lidskoprávních závazků ze strany České republiky.
26. Žalovaná v napadeném rozhodnutí sice skutečně (nesprávně) uvedla, že žalobkyně na území České republiky pobývá od roku 2020, tato okolnost však zjevně neměla vliv na výsledek řízení o žádosti. Vzhledem ke kontextu dané pasáže napadeného rozhodnutí žalovaná z okamžiku přicestování žalobkyně na území České republiky pouze dovodila, že žalobkyně nenaplnovala podmínku předchozího nepřetržitého pobytu na území v délce 5 let. Tato skutečnost jednak není mezi stranami sporná, jednak ani uvedení žalobkyní tvrzeného termínu příjezdu (rok 2022) by na zmíněném závěru žalované nemohlo nic změnit. Uvedení nesprávného data přicestování žalobkyně do České republiky tedy nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
27. Nebylo přitom zákonnou povinností správního orgánu dávat žalobkyni konkrétní rady, jakým jiným způsobem by měla či mohla svou pobytovou situaci na území České republiky řešit. Správní orgán byl povinen přezkoumat naplnění podmínky dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Pokud žalobkyni odkázal na některé jiné možnosti řešení, jednalo pouze o podpůrnou argumentaci. Správní orgán v nyní projednávané věci současně neopřel svou argumentaci o možnost podat vízum za účelem strpění ve smyslu § 33 zákona o pobytu cizinců. Ani pokud by jím zmiňované alternativy nebyly v případě žalobkyně příléhavé, nemohlo by to nic změnit na závěru o neprokázání naplnění podmínky dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Námitky týkající se ostatních možností řešení pobytové situace žalobkyně (včetně námitky přepjatého formalismu ohledně neudělení víza za účelem strpění) přímo nesouvisí s předmětem řízení v této věci, nejsou tedy příléhavé a soud se jimi blíže nezabýval.
28. Ve vztahu k třetímu žalobnímu bodu soud uvádí, že v žalobkyní namítaném poučení ve výzvě žádnou vadu neshledal. Ve výzvě bylo uvedeno, že „*správní orgán nicméně k Vámi doloženým dokladům uvádí, že tyto nejsou pro účely Vaší žádosti podané ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) zák. č. 326/1999 Sb. dostačující. K Vaší žádosti nebyl doložen doklad potvrzující zájem České republiky na Vašem trvalém pobytu ze strany dotčených institucí, který je však třeba ke kladnému vyřízení Vaší žádosti předložit. V návaznosti na Usnesení vlády č. 254 ze dne 30. března 2022 publikováno ve Sbírce zákonů pod č. 76/2022 můžete také vzhledem k důvodům Vaší žádosti osvědčit zájem České republiky na Vašem pobytu na území předložením potvrzení ministra zahraničních věcí.*“ Z daného kontextu a použití slova „můžete“ v poslední větě

vyplývá, že správní orgán I. stupně neomezil možnosti žalobkyně doložit zájem České republiky na jejím pobytu pouze na doložení zmíněného potvrzení ministra zahraničních věcí. Uvedené potvrzení bylo zmíněno pouze jako jeden z možných dokladů. Žalobkyně mohla zájem České republiky v souladu s dispoziční zásadou doložit jakýmkoli jiným vhodným způsobem. S tímto pojetím není výzva v rozporu, ať již byl příkladný odkaz na potvrzení ministra zahraničních věcí dle příslušného usnesení vlády opodstatněný či nikoli.

29. Ani námitku obsaženou ve čtvrtém žalobním bodě soud neshledal důvodnou. Žalobkyni byla zamítnuta žádost o udělení povolení k trvalému pobytu, jenž představuje nejvyšší stupeň pobytového oprávnění pro cizince. To bez dalšího neznámá povinnost žalobkyně vycestovat z území České republiky. Zamítnutí žádosti žalobkyni nijak nebrání v tom, aby požádala o jiný typ pobytového oprávnění. V tomto ohledu tedy napadené rozhodnutí neznámá nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně ve smyslu jí odkazovaných mezinárodních lidskoprávních úmluv. Potenciálním zásahem do soukromého a rodinného života žadatele se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 433/2017-29, v němž vyslovil, že „čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Veřejná moc může do osobní sféry jednotlivce zasáhnout pouze, pokud tím sleduje legitimní cíl, a v rozsahu nezbytném a přiměřeném tomuto cíli (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015 – 30, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 – 26). V obecné rovině však rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (k tomu srov. blíže rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 – 65, ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010 – 112, či ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39; a nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11).“
30. V rozsudku ze dne 30. 11. 2020, č. j. 5 Azs 250/2017-42 Nejvyšší správní soud přímo ve vztahu k žádosti o povolení k trvalému pobytu konstatoval, že „udělení pobytového oprávnění (nota bene u toho nejvyššího pobytového titulu cizince ve formě povolení k trvalému pobytu) nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu soukromého a rodinného života žadatele. Opačný závěr by ve svém důsledku popíral smysl zakotvení jakýchkoli dalších zákonných podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu a nelze jej tedy přijmout. Vzhledem k tomu, že správní orgány i soudy dospěly k závěru, že stěžovatel nesplnil základní zákonnou podmínku pro vydání povolení k trvalému pobytu dle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, kterou je stanovená délka nepřetržitého pobytu na území České republiky, nebylo již na místě zabývat se přiměřeností rozhodnutí o zamítnutí žádosti z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny.“ V rozsudku ze dne 29. 4. 2021, č. j. 10 Azs 414/2020-41 k tomu Nejvyšší správní soud doplnil, že „zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu neznámá absolutní překážku pobytu stěžovatele v ČR. Možnost vstupu na území ČR mu zůstane zachována, i pokud by v mezichase nezískal jiný pobytový titul. Může tedy udržovat kontakt se členy své rodiny a při splnění zákonných podmínek usilovat i o získání jiného pobytového oprávnění.“
31. Z citovaných závěrů je možno vyjít i v nyní posuzovaném případě, kdy ve správním řízení nebyl žádným způsobem doložen zájem České republiky na trvalém pobytu žalobkyně, a nebylo tedy prokázáno naplnění základní zákonné podmínky pro vydání povolení

k trvalému pobytu žalobkyni podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Při zaujetí opačného přístupu akceptujícího možnost založit udělení oprávnění k trvalému pobytu pouze na otázce přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince by bylo v podstatě lhostejné, z jakého konkrétního právního titulu dle zákona o pobytu cizinců by žadatel svou žádost podal. To by ovšem bylo v přímém rozporu se smyslem a účelem dotčené právní normy i se shora citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

32. Soud závěrem podotýká, že jsou-li obavy žalobkyně z hrozby skutečného nebezpečí v případě jejího návratu do Ruské federace důvodné, chrání ji před případnou povinností vycestovat ustanovení § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Posouzení této otázky však nebylo předmětem správního řízení, jež vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí, a není tak ani předmětem soudního přezkumu.

VI. Závěr a náklady řízení

33. Protože soud nepřisvědčil žádné ze žalobních námitek, prvním výrokem rozsudku žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
34. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec její běžné činnosti v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. ledna 2024

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu